

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 465/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 26D/834/2014 a postupu Notárskeho úradu JUDr. Ingrid Dubasovej v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. Dnot 175/2014 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. mája 2025 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom notárky v napadnutom konaní a postupom okresného súdu v napadnutom konaní tak, ako to je označené v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom napadnutého konania vedeného okresným súdom v dedičskej veci po poručiťovi [REDAKOVANÉ].

3. Zo zistení ústavného súdu z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že 28. februára 2024 bolo notárkou ako poverenou súdnou komisárkou vydané osvedčenie o dedičstve sp. zn. 26D/834/2014 s pôvodne vyznačenou doložkou právoplatnosti 28. februára 2024.

4. Uznesením okresného súdu sp. zn. 26D/834/2014 zo 6. februára 2025 bola dedičom uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Proti uzneseniu okresného súdu zo 6. februára 2025 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil predčasnosťou označeného uznesenia z dôvodu, že pre jeho chýbajúci podpis na osvedčení z 28. februára 2024 nie je dedičská vec právoplatne skončená.

5. Dňa 30. apríla 2025 sa na okresnom súde uskutočnil za prítomnosti dedičov výsluch, pričom z výsluchu sťažovateľa vyplynulo, že medzi dedičmi boli nezhody týkajúce sa domu ako predmetu dedenia. Sťažovateľ trval na prejednaní iba polovice domu, z dôvodu čoho bolo zo strany notárky pripravované podanie na prerušenie konania na účely podania žaloby o určenie vlastníckeho práva k domu. Sťažovateľ sa nevedel vyjadriť k otázke, či napokon osvedčenie o dedičstve podpísal, keďže sa na to nepamätal. Vyjadril súhlas s dohodou medzi dedičmi, no zároveň zdôraznil, že táto dohoda bola výsledkom nátlaku, keďže sa odmietol, čo sa týka domu, súdiť. Sťažovateľ zdôraznil, že práva podať odvolanie sa nevzdal, no samotný opravný prostriedok následne nepodal.

6. Z výpovedí ďalších dedičov vyplynulo, že po pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo za prítomnosti všetkých dedičov 28. februára 2024, boli zo strany notárky kontaktovaní so žiadosťou o opätovné podpísanie osvedčenia z dôvodu, že originál osvedčenia sa zo spisu stratil.

7. Na podklade výpovedí, ktoré boli prednesené na informatívnom výsluchu, bol v doložke právoplatnosti osvedčenia o dedičstve vyznačený dátum 15. marec 2024 s prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľ sa ako jediný účastník konania nevzdal svojho práva podať proti osvedčeniu o dedičstve opravný prostriedok, pričom tento napokon nepodal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ argumentuje, že dedičská vec, ktorá je prejednávaná v napadnutom konaní od roku 2014, nie je právoplatne skončená. Podľa sťažovateľa notárka niektorým z dedičov neumožnila vyjadriť sa k prejednáwanej veci, pričom odmietla prijať akékoľvek dedičmi predkladané písomné doklady a vydať im úradný záznam.

9. Notárka vydala 28. februára 2024 osvedčenie o dedičstve. Sťažovateľ argumentuje, že 28. februára 2025 prevzal uznesenie okresného súdu č. k. 26D/834/2014-377, ktorým bol vyrubený súdny poplatok, a následne 5. marca 2025 požiadal okresný súd o vyznačenie doložky právoplatnosti osvedčenia o dedičstve z 28. februára 2024. Pri nahliadnutí do spisu sťažovateľ zistil, že na origináli osvedčenia o dedičstve z 28. februára 2024 chýba jeho podpis dosvedčujúci jeho súhlas, a preto podal 14. marca 2025 sťažnosť. Na informatívnom výsluchu 30. apríla 2025 sťažovateľ zistil, že originál osvedčenia z 28. februára 2024 sa stratil, z dôvodu čoho vystavila notárka duplikát, ktorý však sťažovateľ nepodpísal. Sťažovateľ preto podal návrh na vylúčenie notárky a žiadosť o pokračovanie v konaní.

10. Za závažné pochybenie notárky považuje nátlak, ktorý vyvíjala na sťažovateľa na účely uzavretia dedičskej dohody.

11. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľ odôvodňuje pocitom právnej neistoty, krivdy a nespravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní v dedičskej veci, v ktorej sťažovateľ vystupoval ako účastník. Sťažovateľ zároveň vznáša námietky procesných pochybení zo strany notárky ako súdnej komisárky.

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť na neverejnom zasadnutí senátu predbežne prerokoval, skúmal pritom prípadnú existenciu dôvodov na jej odmietnutie v súlade s § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Zo zistení ústavného súdu nahliadnutím do zoznamu advokátov vedeného Slovenskou advokátskou komorou vyplynulo, že sťažovateľ samotný vykonáva advokáciu, čo s odkazom na § 34 ods. 2 zákona o ústavnom súde vedie k záveru, že ako advokát nemusí byť v konaní o ústavnej sťažnosti zastúpený.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom notárky v napadnutom konaní:

15. Sťažovateľ namieta existenciu zbytočných priet'ahov postupom notárky v napadnutom konaní. V súlade s už ustálenou judikatúrou ústavného súdu je predmetom preskúmavania z pohľadu existencie zbytočných priet'ahov aj postup notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve. Jeho úkony sú však úkonmi súdu, takže prípadná neefektívna činnosť alebo nečinnosť notára je v príslušnom dedičskom konaní pripočítateľná všeobecnému súdu konajúcemu v dedičskej veci, ktorý za existenciu zbytočných priet'ahov nesie zodpovednosť (m. m. III. ÚS 47/00, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 3/05, III. ÚS 254/09, II. ÚS 349/2011, III. ÚS 716/2017, II. ÚS 436/2018, IV. ÚS 136/2018).

16. Vzhľadom na už uvedené je na prvý pohľad zrejmé, že medzi namietaným postupom notárky vykonávajúcej v napadnutom konaní funkciu súdnej komisárky a namietaným porušením práv zaručených ústavou a dohovorom nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by umožnila po prípadnom prijatí časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť ich porušenie.

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom notárky v napadnutom konaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

19. Konanie v dedičskej veci bolo právoplatne skončené 15. marca 2024. Ústavný súd tu vychádzal z doložky právoplatnosti osvedčenia o dedičstve a prihliadol na skutočnosť, že argumentácia sťažovateľa o chýbajúcom podpise na osvedčení, predovšetkým z dôvodu nevyužitia opravného prostriedku, ktorý mal proti osvedčeniu o dedičstve sťažovateľ k dispozícii, ako aj z dôvodu skutočností, ktoré vyplynuli z informatívneho výsluchu (bod 5 tohto uznesenia), nebola spôsobilá skutočnosť nadobudnutia právoplatnosti označeného rozhodnutia zvrátiť.

20. Ústavná sťažnosť (podaná 27. mája 2025) smerujúca proti napadnutému konaniu okresného súdu tak bola podaná zjavne po uplynutí lehoty na jej podanie podľa § 124 zákona o ústavnom súde, keďže ani ústavnú sťažnosť na prietahy v konaní nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 28/2020, I. ÚS 366/2021, I. ÚS 191/2022, I. ÚS 167/2023).

21. Nedodržanie zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako podanej oneskorene.

22. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene (m. m. I. ÚS 87/2025).

III.3. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie a základného práva vlastniť majetok a práva na pokojné užívanie majetku zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom postupom notárky a okresného súdu v napadnutom konaní:

23. Sťažovateľ v tejto časti namieta procesné pochybenia zo strany notárky, pričom akcentuje predovšetkým nátlak na podpísanie dedičskej dohody z jej strany. Argumentuje porušením svojich práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, ako aj majetkových práv.

24. V tejto časti rozhodnutia ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorým sa riadi konanie pred ním. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí s prihliadnutím na princíp subsidiarity takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 1/2017, I. ÚS 15/2025).

25. Podľa § 175zca ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 396 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku účastník môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až § 175z. Ak žiadosť nie je včas podaná, osvedčenie o dedičstve nadobudne účinky právoplatného uznesenia o dedičstve [§ 175q ods. 1 písm. a) až c), § 175l a § 175o]; včas podanou žiadosťou osvedčenie o dedičstve

stráca platnosť a súd pokračuje v konaní bez zreteľa na jeho vydanie. Sťažovateľ mal právo podať proti osvedčeniu o dedičstve notárky, keďže namieta pochybenia súvisiace s nedostatočným zisťovaním predmetu konania, žiadosť o pokračovanie v konaní, na základe ktorej by vydané osvedčenie o dedičstve stratilo platnosť a súd by pokračoval v konaní úkonmi podľa § 175l až § 175z OSP (vyporiadanie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, vykonanie súpisu aktív a pasív, konvokácia veriteľov atď.). Sťažovateľ tento opravný prostriedok nevyužil a osvedčenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť s účinkami právoplatného uznesenia o dedičstve. To v konečnom dôsledku sťažovateľ ako osoba práva znalá akceptoval, pretože, ako sám uvádza, bol si dať na osvedčení o dedičstve vyznačiť právoplatnosť, ktorú ale v ústavnej sťažnosti kontroverzne spochybuje.

26. Navyše, ako z informatívneho výsluchu (bod 5 tohto uznesenia) vyplynulo, notárka v súvislosti s pochybnosťami týkajúcimi sa predmetu konania, ktoré prezentoval sťažovateľ, pripravovala návrh na prerušenie dedičského konania a podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva, no sťažovateľ napokon od možnosti podať žalobu odstúpil.

27. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

28. Sťažovateľ, ako to z časti I tohto uznesenia vyplýva, opravný prostriedok proti osvedčeniu o dedičstve nepodal, podať ho pritom mohol, čím sa sám zbavil možnosti dosiahnuť nápravu pochybení, ktoré vyčítal notárke, a to pokračovaním v konaní o dedičstve a jeho ukončením prostredníctvom neskôr vydaného uznesenia všeobecného súdu s možnosťou prípadného ďalšieho opravného prostriedku proti nemu.

29. V súlade s § 132 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

30. Keďže sťažovateľ proti napadnutému postupu notárky v kontexte určenia predmetu konania žiadosť o pokračovanie v konaní nepodal a v ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval, že právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu